

16.

BÖLÜM

GÖZ HASTALIKLARI AÇISINDAN COVID-19 SEKELLERİ

Abdullah BEYOĞLU¹

Ali MEŞEN²

GİRİŞ

Şiddetli akut solunum sendromu koronavirüs 2 (SARS-CoV-2), şu ana kadar dünya çapında 90 milyondan fazla doğrulanmış vaka ve 1,9 milyondan fazla ölümle küresel bir salgına yol açtı. SARS-CoV-2'nin neden olduğu hastalığa «COVID-19» adı verilmiştir.

Hastalığın insandan insana bulaşması esas olarak enfekte bir hastadan öksürme veya hapşıрма yoluyla doğrudan temas veya damlacıklar yoluyla gerçekleşir. Spesifik olarak, yüzey sivri glikoproteini (S-protein), CoV ve konakçı hücreler arasında bağlanmayı sağlar. SARS-CoV ve SARS-CoV-2'nin reseptör bağlanma alanı arasında yapısal bir benzerlik vardır. Akciğer epitel hücreleri birincil hedefleridir. SARS-CoV-2 anjiyotensin dönüştürücü enzim 2 (ACE-2) reseptörüne bağlanarak hem üst hem de alt solunum yollarında potansiyel olarak ciddi enfeksiyonlara neden olurlar.

SARS-CoV-2'nin konakçı hücrelere girmesi için bağlanma reseptörü olan ACE-2 reseptörü, konjonktivada da bulunur ve gözü CoV için tercih edilen bir giriş bölgesi yapar. Bu bölümde COVID-19'un göz üzerindeki etkileri ve geç dönemde ortaya çıkabilecek belirtileri anlatılmaktadır.

KONJONKTİVİT

Konjonktival enfeksiyonun kesin patojenik mekanizmaları hala bilinmemektedir. Oküler yüzey, potansiyel olarak aerosol damlacıklarına maruz kalarak veya el-göz teması yoluyla bir giriş kapısı görevi görebilir. COVID-19 konjonktivitinin belirtileri, diğer viral konjonktivitlere benzer. Şu anda, bulanık görme

¹ Dr Öğr. Üyesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Göz Hastalıkları AD

² Dr Öğr. Üyesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Göz Hastalıkları AD

lezyonlar bildirilmiştir. Ancak bu ilaçlarında yan etkileri süre ve doz bağımlıdır. Bundan dolayı 2 haftalık kullanımdan sonra oküler yan etki pek olası görülmemektedir.

COVID-19 tedavisinde kullanılan interferon-1b, tocilizumab, anakinra gibi biyolojik ajanlarında oküler yan etkileri tanımlanmıştır. Kullanım süresi kısa olduğu için COVID-19 hastalığı sonrası herhangi oküler yan etki bildirilmemiştir.

SONUÇ

COVID-19 salgınının hızlı ilerlemesi, dünya genelindeki sağlık çalışanlarını yanı sıra halk için de önemli zorluklar oluşturmuştur. Pandemi sürecinde hasta yönetimi birçok klinikte olduğu gibi göz hastalıkları açısından da değişti. Hastalığın hem doğrudan hem de dolaylı yollardan göz sağlığı üzerine olumsuz etkilerinin olduğu birçok çalışma ile gösterilmiştir. Bundan dolayı göz hastalıkları açısından ileride daha ciddi hasarların önüne geçebilmek için COVID-19 sonrası oluşabilecek potansiyel hastalıkların akılda tutulması ve erken müdahale için düzenli takiplerde bulunulması önem arz etmektedir.

KAYNAKLAR

1. Seah I, Agrawal RJOi, inflammation. Can the coronavirus disease 2019 (COVID-19) affect the eyes? A review of coronaviruses and ocular implications in humans and animals. 2020; 28:391-395.
2. Bertoli F, Veritti D, Danese C, et al. Ocular Findings in COVID-19 Patients: A Review of Direct Manifestations and Indirect Effects on the Eye. 2020; 2020.
3. Loffredo L, Pacella F, Pacella E, et al. Conjunctivitis and COVID-19: a meta-analysis. 2020.
4. Zierhut M, De Smet MD, Gupta V, et al. Evolving Consensus Experience of the IUSG-IOIS-FOIS with Uveitis in the Time of COVID-19 Infection. Taylor & Francis; 2020.
5. Krogh-Madsen R, Thyfault JP, Broholm C, et al. A 2-wk reduction of ambulatory activity attenuates peripheral insulin sensitivity. 2010; 108:1034-1040.
6. Verdoni L, Mazza A, Gervasoni A, et al. An outbreak of severe Kawasaki-like disease at the Italian epicentre of the SARS-CoV-2 epidemic: an observational cohort study. 2020.
7. Marinho PM, Marcos AA, Romano AC, et al. Retinal findings in patients with COVID-19. 2020; 395:1610.
8. Zhang Y, Xiao M, Zhang S, et al. Coagulopathy and antiphospholipid antibodies in patients with Covid-19. 2020; 382:e38.
9. Greenwood GTJImcrj. Case report of atypical hemolytic uremic syndrome with retinal arterial and venous occlusion treated with eculizumab. 2015; 8:235.
10. Acharya S, Diamond M, Anwar S, et al. Unique case of central retinal artery occlusion secondary to COVID-19 disease. 2020; 21:e00867.
11. Dinkin M, Gao V, Kahan J, et al. COVID-19 presenting with ophthalmoparesis from cranial nerve palsy. 2020.
12. Saritas TB, Bozkurt B, Simsek B, et al. Ocular surface disorders in intensive care unit patients. 2013; 2013.
13. Panchabhai TS, Bandyopadhyay D, Kapoor A, et al. Acute ischemic optic neuropathy with extended prone position ventilation in a lung transplant recipient. 2016; 6:45.

14. Butty Z, Gopwani J, Mehta S, et al. Horner's syndrome in patients admitted to the intensive care unit that have undergone central venous catheterization: A prospective study. 2016; 30:31-33.
15. Marmor MF, Kellner U, Lai TY, et al. Recommendations on screening for chloroquine and hydroxychloroquine retinopathy (2016 revision). 2016; 123:1386-1394.
16. Roe RH, Jumper JM, Gualino V, et al. Retinal pigment epitheliopathy, macular telangiectasis, and intraretinal crystal deposits in HIV-positive patients receiving ritonavir. 2011; 31:559-565.